

pražský
studentský
summit

BACKGROUND REPORT

Pašování drog v Afghánistánu

Kateřina Nováková
katerina.novakova@amo.cz

AMO.CZ

Obsah

1	Jak číst background	3
2	Úvod	3
3	Boj proti drogám v Afghánistánu	3
4	Oblast Zlatého půlměsíce	4
	4. 1 Cesty pašování drog	4
5	Důsledky obchodování s drogami a jejich užívání v Afghánistánu	4
	5. 1 Zdravotní rizika	5
	5. 2 Sociální problémy	5
	5. 3 Ekonomická oblast	6
6	Protidrogová politika OSN	6
	6. 1 Role UNDOC	7
	6. 2 Programy OSN	7
	6. 3 Možná opatření pro řešení problému	8
7	Shrnutí	8

1 Jak číst background

Tento background report, vytvořený pro účely Pražského studentského summitu, je dokument určený pro simulované jednání Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), konkrétně jeho řídící Komise OSN pro prevenci kriminality a trestní spravedlnost (CCPCJ). Stručně se věnuje příčinám nedovoleného obchodování

s drogami spojenými s oblastí Afghánistánu a nastiňuje možné způsoby řešení tohoto problému. Vzhledem k omezenému rozsahu neobsahuje veškeré informace o dané problematice, neměl by proto být pro delegáty jediným zdrojem informací.

2 Úvod

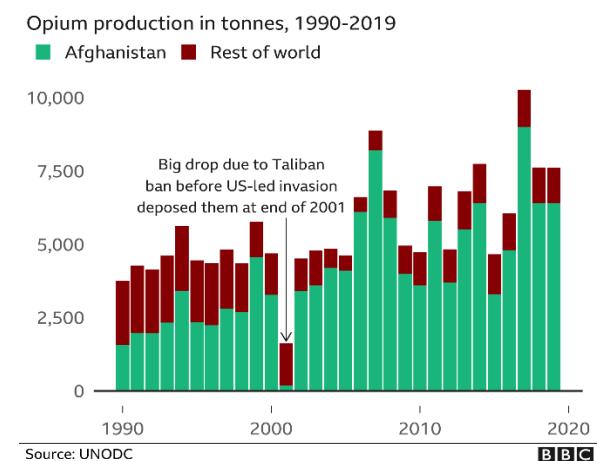
V posledních desetiletích usnadnily četné konflikty a nestálá politická scéna aktivní obchod s opiaťou v regionu Zlatého půlměsíce. Výzvy související s drogami a kriminalitou zůstávají jednou z hlavních překážek při nastolování míru, stability, bezpečnosti a hospodářského rozvoje. Navzdory snahám o boj proti narkotikům obchod s drogami v Afghánistánu nadále vzkvétá. Země je již přes deset let v epicentru globálního nezákonného

obchodu s opiaťou a zprostředkovává více než 80 % celkové produkce.¹ V posledních dvou letech došlo k historicky nejvyšší míře záhytu drog a látek využívaných k výrobě drog v regionu. Zločin a stínová ekonomika napojená na nezákonné produkci drog podporuje povstání, terorismus, korupci, podkopává snahy o funkční správu, zvyšuje nejistotu a zranitelnost společnosti.²

3 Boj proti drogám v Afghánistánu

Nelegální produkce a obchod drog je v Afghánistánu hluboce zakořeněn již od 80. let. Většina kroků proti těmto nezákonným aktivitám bohužel nedokázala omezit jejich rozsah, navíc měly kontraproduktivní efekt na ostatní afghánské cíle: nastolení míru, budování státu a hospodářskou obnovu. Původním cílem americké intervence v roce 2001 bylo degradovat moc Al-Káidy a dovést Afghánistán ke změně režimu. Vypořádání se s nezákonné ekonomikou bylo považováno za nedílnou součást vojenských cílů. V rámci mise v Afghánistánu měl každý zúčastněný stát přidělenou restrukturalizaci určitého sektoru, přičemž boj proti narkotikům připadl Velké Británii, která započala program eradikace a vyplácela farmářům kompenzace za plochu půdy, kterou nově neosadili mákem. Následně v roce 2004 byla nastavena jiná strategie, jejíž cílem bylo zaměřit se na překupníky a zpracovatelské laboratoře. Tyto kroky způsobily posílení politicky vlivných vrstev drogové ekonomiky, jelikož došlo k odstranění konkurence v podobě zranitelných drobných obchodníků. Dalším nežádoucím důsledkem bylo opětovné začlenění hnutí Tálibán do obchodu s drogami. Po obrovském nárůstu makových polí následovala kampaň eliminace leteckými postříky. Veškerý boj provázely masivní problémy s korupcí, kdy mocné elity dokázaly podplácením nebo donucením zajistit, aby

nebyla zničena jejich pole s opiovým mákem, ale pole vlastněná politickými odpůrci. Proti korupci se snažil s vládou národní jednoty (National Unity Government) bojovat prezident Ashraf Ghani, ten byl rovněž podporován mezinárodním společenstvím. Většina úsilí však byla věnována formování samotného kabinetu než provádění rozsáhlých reforem.³ Po srpnovém pádu afghánské metropole Kábulu ve prospěch Tálibánu boj proti drogám neustal zcela. Policejní jednotky Tálibánu podnikají razie v městech, kde se drogově závislí shlukují, a sváží je na rehabilitační oddělení.^{4,5}

Obr. 1: Produkce opia v Afghánistánu v porovnání se světem.⁵

4 Oblast Zlatého půlměsíce

Oblast Zlatého půlměsíce zahrnuje tři státy – Afghánistán, Pákistán a Írán. Je považována za hlavní síť produkce a distribuce opia. Samotný Afghánistán vyprodukuje 84 % světové výroby opia a 90 % heroinu.⁶ Státy Zlatého trojúhelníku, tedy Myanmar, Laos a Thajsko, jsou známé podobně jako Zlatý půlměsíc především produkcí opiátů, metamfetaminu a jejich prekurzorů.⁷

Prekurzor = předstupeň konečného stádia drogy.⁸ Primárně se používá pro legální výrobu široké škály produktů.⁹

4.1 Cesty pašování drog

Ze Zlatého půlměsíce se opium distribuuje třemi cestami – tzv. balkánskou, severní a jižní trasou. Jednotlivé cesty jsou nestálé, mají ale dlouhou historii. Koncem minulého století začala vznikat i čtvrtá, tzv. kavkazská cesta. K jednotlivým cestám se vážou tzv. **reverse routes**. Těmi se dopravují látky potřebné pro přípravu do oblasti výroby. V případě Afghánistánu se severní cestou do laboratoří dostává anhydrid kyseliny octové, který se používá při acetylaci.^{8,9}

4.1.1. Balkánská cesta

Drogy z balkánské cesty zásobují území 32 evropských států.¹⁰ Za tranzitní země této trasy lze považovat Írán a Turecko.

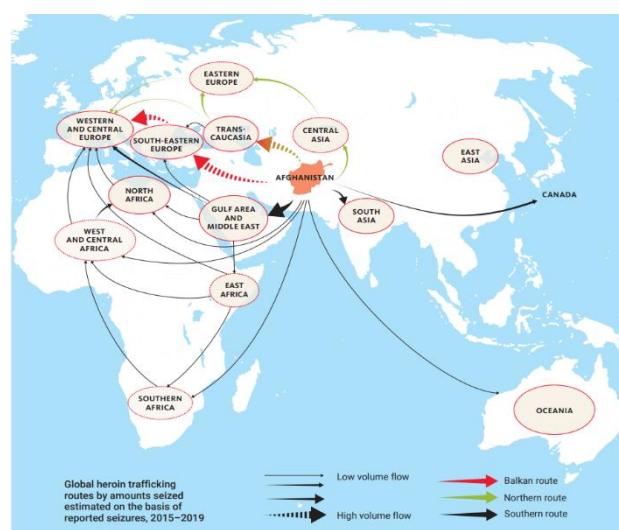
4.1.2. Severní cesta

Opium pašované tzv. severní cestou je určeno pro velké spotřebitelské trhy střední Asie, Ruska, Ukrajiny a Běloruska. Do Ruské federace se zboží dostává především přes postsovětské země. Každý rok se touto cestou přepraví mezi 42,5 až 74,5 tunami čistého heroinu i jeho levnějších substitutů, mezi které patří „kompot“, jindy také nazývaný „chernaya“ či „cherniashka“.¹¹

„Kompot“ neboli polský heroin je podomácku vyráběné a nitrožilně aplikovatelné opium.¹² Vyrábí se z makovice bez semen (tzv. makové slámy) či ze šťávy z máku.¹³

4.1.3. Jižní cesta

Jižní cesta zásobuje veškeré světové regiony kromě Latinské Ameriky, proto je někdy těžké rozlišit, zda se jedná konkrétně o tuto cestu. Pozemní dopravou se zboží přepravuje na jihozápad přes Írán do Egypta, na jihovýchod přes Pákistán do Indie. Pro cílové destinace v Oceáni, na východním pobřeží Afriky, v jižní Asii a Severní Americe se využívá především lodní doprava. K dosažení zbývajících destinací, konkrétně východní Asie, Blízkého východu, západní Afriky a Evropy, se zboží přepravuje letecky.^{12,13,14}

Obr. 2: Produkce opia v Afghánistánu v porovnání se světem.⁹

5 Důsledky obchodování s drogami a jejich užívání v Afghánistánu

Většina suverénních států světa označují výstavbu osad za nelegitimní a upozorňují na porušování mezinárodního práva a Ženevských úmluv.

Výjimku tvoří například Spojené státy americké. Po dlouhá desetiletí považovaly osady za nelegitimní, nicméně v listopadu roku 2019 změnila administrativa

prezidenta Trumpa své stanovisko a prohlásila, že založení izraelských civilních osad na Západním břehu. Následující část reportu identifikuje eskalující výzvy pro veřejné zdraví, bezpečnost a sociální zajištění v důsledku výroby, pašování, distribuce a užívání drog.

5. 1 Zdravotní rizika

5.1.1. Závislost

Při užívání opiátů, zejména morfinu, heroinu a jeho derivátů, následuje velmi rychlý vznik psychické a fyzické závislosti s těžkými abstinenčními příznaky. Nejzávažnějším rizikem je možnost předávkování, které může skončit smrtí.¹⁵ Průzkum o užívání drog ukazuje, že drogovou závislostí trpí nejméně každý čtyřicátník Afghánec.¹⁶

5.1.2. Šíření HIV a dalších nemocí

Injekce heroinu prostřednictvím sdílených kontaminovaných jehel je hlavním rizikovým faktorem infekcí přenášených krví, jako je HIV, virus hepatitidy B (HBV) a virus hepatitidy C (HCV).¹⁷ V roce 2020 byl počet afghánských obyvatel žijících s virem HIV odhadován na 12 tisíc, z čehož 27,5 % tvořily ženy a 8,3 % děti.^{18 19}

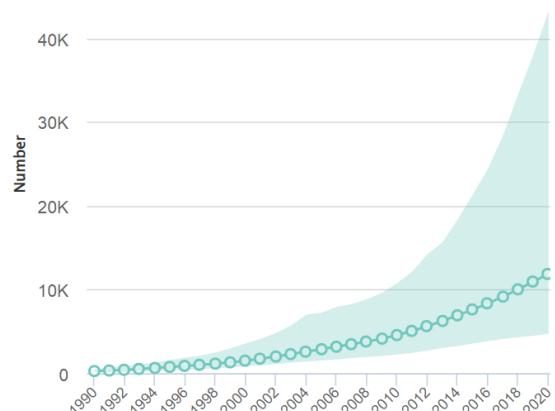
5. 2 Sociální problémy

5.2.1. Dětská práce

Afghánistán ratifikoval všechny klíčové mezinárodní úmluvy týkající se dětské práce a obchodování s lidmi. Afghánské pracovní právo stanovuje minimální věk pro nastup do zaměstnání na 15 let, a to při 35 pracovních hodinách týdně bezrizikové práce. Dále umožňuje dětem nad 14 let zastávat pozici učně a dětem mladším 14 let zakazuje pracovat za jakýchkoliv okolností.²⁰ Realita je však odlišná. Děti jsou zapojeny do práce na opiových polích i samotného procesu pašování drog nebo slouží jako zvědové.

Jejich zapojení do těchto aktivit jim způsobuje bolesti zad a kožní choroby v důsledku trvalého kontaktu s půdou, lopatami a dalším nářadím. Jsou vystaveny jedovatým chemikáliím a často se potýkají s následky, jakými jsou infekční choroby, amputace prstů či ztráta sluchu.²¹

Situaci zásadně zhoršila i pandemie COVID-19. Krize zasáhla Afghánistán na konci března 2020, tedy na začátku klíčových měsíců pro sklizeň opia. Farmáři na počátku roku nebyli schopni sehnat dostatek zaměstnanců, a aby pokryli nedostatek, mnohem více do práce zapojili ženy a děti.²²

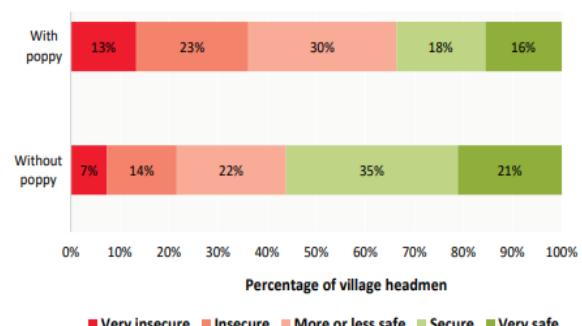
Obr. 3: Počet úmrtí spojených s AIDS f Afghánistánu.¹⁹

5.2.2. Rozdíly mezi životem na venkově a ve městě

Mocenská struktura Afghánistánu je značně rozčleněná a složitá, a je proto obtížné udržet kontrolu nad celou oblastí. Dle studie z roku 2019 byl podíl území ovládaných jinými aktéry než vládou mnohem vyšší v oblastech, kde se pěstovalo opium (83 % kmenových vůdců hlásilo kontrolu ze strany povstalců a dalších nestátních aktérů). V regionech bez pěstování máku opiového byl podíl výrazně nižší, a to 44 %. Vesnice jsou oproti městům považovány za méně bezpečné a vymahatelnost práva je na velmi nízké úrovni.²³

5.2.3. (Ne)zaměstnanost

Mocenská struktura Afghánistánu je značně rozčleněná a složitá, a je proto obtížné udržet kontrolu nad celou oblastí. Dle studie z roku 2019 byl podíl území ovládaných jinými aktéry než vládou mnohem vyšší v oblastech, kde se pěstovalo opium (83 % kmenových vůdců hlásilo kontrolu ze strany povstalců a dalších nestátních aktérů). V regionech bez pěstování máku opiového byl podíl výrazně nižší, a to 44 %. Vesnice jsou oproti městům považovány za méně bezpečné a vymahatelnost práva je na velmi nízké úrovni.^{24 25}

Obr. 4: Srovnání bezpečnosti vesnic na základě pěstování opia.²⁴

5.2.4. Kriminalita

Kriminalitu spojenou s obchodováním s drogami můžeme rozdělit na dva typy. Prvním z nich je kriminalita způsobená vzniklou závislostí na návykových látkách. Na opioidy se rychle vyvíjí tolerance a k dosažení stejných účinků jsou tak zapotřebí cílem dál větší dávky. Tím rostou i finanční náklady, které závislého později často přinutí k drobné kriminalitě (krádeže, prostituce).²⁶ Druhou variantou je kriminalita plynoucí přímo z procesu výroby a obchodování. Pašování bývá často propojeno s dalšími formami trestné činnosti, jako je praní špinavých peněz nebo korupce.²⁷

5. 3 Ekonomická oblast

5.3.1. Ekonomická závislost

Ekonomika Afghánistánu je značně závislá na zahraniční pomoci. Dominuje jí zemědělství, které poskytuje obživu většině afghánského obyvatelstva (44 % celkové pracovní síly, 60 % domácností z něho má určitý příjem). Soukromý sektor je relativně nerozvinutý a je omezen nejistotou, politickou nestabilitou, slabými institucemi, nedostatečnou infrastrukturou, rozsáhlou

korupcí a obtížným podnikatelským prostředím.²⁸ Špatná kvalita půdy a suché klima jsou faktory nevhodné pro pěstování většiny plodin. I v úrodnějších oblastech je zemědělská produkce omezena například příliš malými pozemky, neexistencí formálních úvěrových institucí nebo špatnými agronomickými postupy. Naproti tomu opiový mák je do daných podmínek ideální rostlinou, jelikož dobře snáší sucha. Sklizené opium je pak trvanlivé, nekazí se a má všeobecně stabilní hodnotu. Zemědělci mají také mnohonásobně vyšší příjmy z ilegálního pěstování opia než z legálního farmaření.²⁹

5.3.2. Profit Talibánu

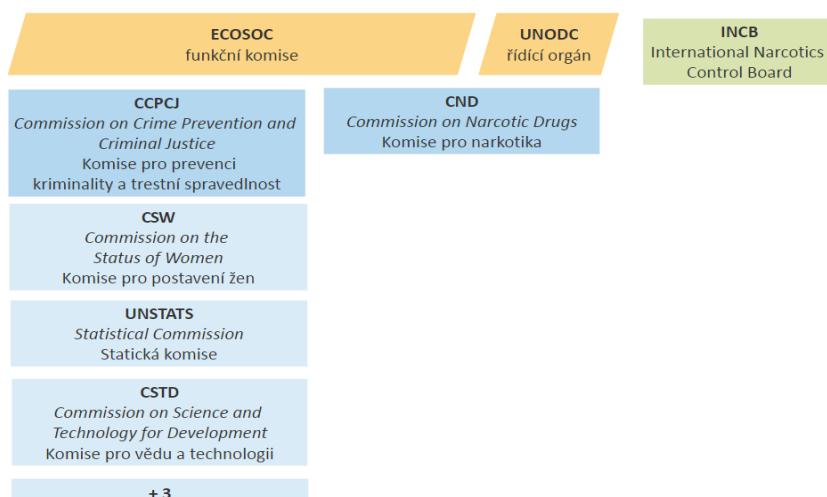
Kromě samotného obyvatelstva profituje z výroby a prodeje opia Tálibán, a to jak přímo z daní, tak nepřímo ze zpracování a obchodování. Daně musí platit laboratoře přeměňující opium na heroin i obchodníci, kteří pašují nelegální drogy. Dalším zdrojem financí Tálibánu je poškozování ochrany obchodu s opiem, např. ve formě ozbrojené ochrany zboží, které má být přepraveno.³⁰ Odhady ročního podílu Tálibánu na nelegální drogové ekonomice se pohybují od 100 do 400 milionů dolarů.³¹

6 Protidrogová politika OSN

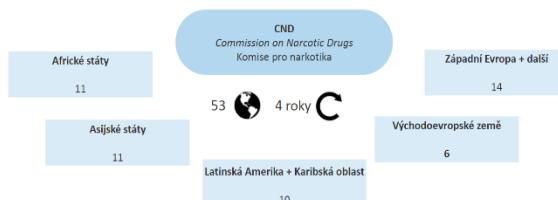
První mezinárodní spolupráce v oblasti protidrogové politiky byla uzavřena v roce 1912, kdy byla přijata první úmluva v oblasti kontroly drog, tzv. **Mezinárodní úmluva o opiu**.³² Dalším výrazným mezníkem byl vznik Pomocného výboru proti obchodu s opiem a dalšími nebezpečnými drogami (Advisory Committee on Traffic in

Opium and Other Dangerous Drugs) jako samostatného orgánu Společnosti národů. Výbor sloužil především jako nástroj k zachování mezinárodní spolupráce v této oblasti než k vytváření radikálních opatření. Se vznikem Organizace spojených národů (OSN) byly funkce a odpovědnost převedeny na Komisi OSN pro narkotika.³³

STRUKTURA UN V OBLASTI PROTIDROGOVÉ POLITIKY

Obr. 5: Struktura OSN v oblasti protidrogové politiky³⁴

- Komise pro narkotika (CND)** je současně funkční/výkonnou komisí Ekonomické a sociální Rady (ECOSOC) a řídícím orgánem UNODC. Jejím hlavním účelem je monitoring a analýza drogové situace ve světě, jako řídící orgán UNODC pak také schvaluje jeho rozpočet. Mezi hlavní činnosti CND patří dále rozhodování o doporučeních Světové zdravotnické organizace ohledně seznamu látek v režimu mezinárodní kontroly.
- Mezinárodní rada pro kontrolu narkotik (INCB)** je nezávislým orgánem OSN dohližejícím především na plnění mezinárodních protidrogových úmluv OSN z let 1961, 1971 a 1968. Má dva hlavní orgány, kterými je Stálá centrální rada pro narkotika (Permanent Central Narcotics Board) a Orgán pro dohled nad narkotickými látkami (Drug Supervisory Body). INCB se zabývá právním výkladem konvencí OSN zaměřených na drogovou problematiku, zdokonalením statistického kontrolního systému a dohledem nad legální výrobou.

Obr. 6: Obsazení Komise pro narkotika.³⁷

6. 1 Role UNDOC

Řešení drogové problematiky v oblasti Afghánistánu je obtížné z důvodu úzkého propojení s problematikou bezpečnostní a politickou. Efektivní boj proti tomuto typu kriminality omezuje nedostatek mezinárodní spolupráce, neúčinné trestní stíhání obchodníků s drogami, nedostatek policistů a zvláštních agentů, procedurální komplikace a korupce. Během mírových jednáních o budoucnosti regionu se UNODC snaží nelegálnímu obchodování čelit několika způsoby.³⁴ Prvním z nich je globální monitoring spotřeby, frekvence užívání, zdravotních a socioekonomických důsledků či vývoje trhu. Monitoring pomáhá k odhalení nových trendů, dle kterých se mohou vytváret plány prevence. Neustálé změny tras a taktik používaných překupníků vyžadují systémy monitorování údajů, na základě kterých by bylo možné zajistit silnější mechanismy hraniční kontroly.

UNODC dále podporuje obyvatele venkovských oblastí, aby si byli schopni zajistit obživu legálním a udržitelným způsobem, dále také vytváří a propaguje protidrogové kampaně. Zároveň se věnuje zdravotním rizikům a stavu obyvatelstva, vzhledem k rostoucí závislosti především u mladého obyvatelstva.³⁵ ³⁶ ³⁷

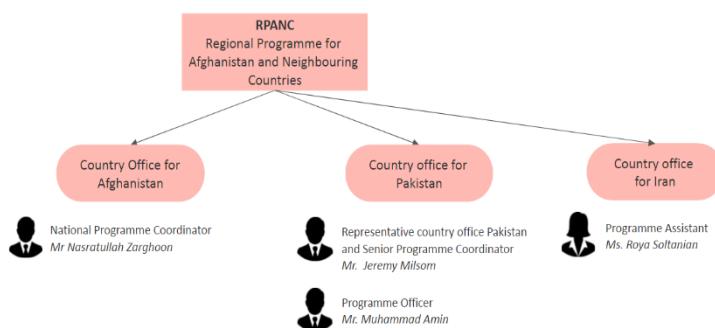
6. 2 Programy OSN

Regionální program UNODC pro Afghánistán a sousední země (RPANC) je klíčovým mechanismem UNODC na podporu zemí západní a střední Asie v boji proti zakázaným drogám a nadnárodnímu organizovanému zločinu. RPANC poskytuje pomoc prostřednictvím čtyř podprogramů: vymáhání práva, právní spolupráce, prevence a léčba závislosti spojená s výzkumem, politikou a advokací.³⁸ Každá členská země má svou kancléř, která řeší záležitosti konkrétní lokality.

V rámci regionální podpory UNODC spolupracuje s organizací ARIN-WCA (Asset Recovery Interagency Network West and Central Asia),³⁹ ⁴⁰ která slouží jako platforma pro výměnu informací, osvědčených postupů a tvorbu strategie boje proti výnosům z trestné činnosti.⁴¹ Výhodou ARIN-WCA je spolupráce klicových států – Afghánistánu, Íránu, Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Pákistánu, Tádžikistánu, Turkmenistánu a Uzbekistánu.⁴²

Posílení vyšetřování trestné činnosti a spolupráci v oblasti trestního soudnictví na trasách obchodu s drogami realizuje UNODC prostřednictvím programu CRIMJUST. Jedná se o společnou iniciativu financovanou Evropskou unií, na které se podílí INTERPOL a Transparency International. CRIMJUST analyzuje tři fáze trestního soudnictví: vyšetřování, stíhání a posuzování případu organizovaného zločinu.

Program prevence a léčby drogové závislosti (Prevention and Treatment of Drug Dependence) má zajistit dostupnost služeb léčby drogové závislosti, které jsou poskytovány vědecky podloženým a lékařsky

Obr. 7: Struktura regionálního programu pro Afghánistán a sousední státy.⁴⁰

vhodným způsobem v dobré kvalitě.⁴³ V rámci programu jsou pořádány například semináře pro profesionály se specifickou tématikou.⁴⁴

6. 3 Možná opatření pro řešení problému

Likvidace polí opiového máku by měla být prováděna pouze v oblastech, kde je legální ekonomika schopna uživit místní obyvatelstvo. V oblastech, kde se počítá s tím, že by do budoucna dostatečně silná legální ekonomika měla vzniknout, by se likvidace makových

polí obešla bez odezvy. Strategie by se měly nadále zaměřovat především na nejnebezpečnější aktéry, kteří by mohli být zapojeni do ekonomiky opiového máku nebo se k ní mohou snažit získat přístup, aby zvýšili své finanční zdroje nebo politický kapitál. Mezi takové prioritní cíle patří mezinárodní teroristické skupiny jako Al-Káida, Lashkar-e-Taiba a překupníci napojení na hnutí Tálibán. Obnova venkovského hospodářství by měla spočívat v nalezení dlouhodobě udržitelného řešení, jelikož projekty s rychlým dopadem způsobí po krátké době navrácení do předchozího stavu.⁴⁵

7 Shrnutí

Obchodování s drogami ohrožuje správu věcí veřejných, existenci právního státu a usnadňuje korupci. Slabý právní stát a korupce pak podporují obchod s drogami a vytváří vzájemně posilující cyklus. V takových podmínkách je obyvatelstvo vystaveno násilí jak ze strany státu, tak ze strany kriminálních živlů, je vydíráno a vyvíjí se u něj drogová závislost.⁴⁶ V době neustále se vyvíjející politické situace na území Zlatého půlměsíce je

klíčové se touto otázkou zabývat, jelikož vlády podporované ziskem z výroby a obchodování s drogami jsou hrozbou i pro okolní státy. Závislost a šíření viru HIV roste jak u obyvatel zmíněných států, tak i v těch, do kterých se surové či zpracované opium distribuuje. Stejně tak je to s intenzitou a frekvencí kriminality.

.

Otázky pro jednání

- Jak Vaši zemi přímo i nepřímo ovlivňuje obchod s drogami?
- Jsou státy OSN podle Vašeho státu oprávněny vměšovat se do vnitřních záležitostí Afghánistánu?
- Hrozí rozmach nelegální ekonomiky pod vládou Tálibánu? Mělo by proti němu mezinárodní společenství začít?
- Jak velké množství drog se do Vaší země dostává z oblasti Zlatého půlměsíce?
- Jaké kroky podniká Vaše země v boji proti pašování drog? Jak zajistit jeho prevenci?
- Zapojuje se Vaše země do procesu nelegálního nakládání s drogami – produkce, pašování, spotřeba?
- Jak nejlépe zamezit možné rostoucí závislosti obyvatelstva zemí Zlatého půlměsíce a zemí, do kterých se drogy ze Zlatého půlměsíce distribuují?
- Je dostatečná současná kontrola obchodu s látkami, které se používají k přípravě heroinu?
- Měl by se rozšířit právní rámec pro výrobu drog a obchodování s nimi?

Doporučené zdroje

Interaktivní mapa s cestami

- <https://www.emcdda.europa.eu/topics/pods/opioid-trafficking-routes>

Zjednodušený chemický popis opioidů – jak se buduje závislost

- <https://www.youtube.com/watch?v=VoCdS128-q4>

Nárůst závislosti na syntetických drogách

- <https://www.youtube.com/watch?v=fyc6DN5dDeQ>

Změny v pašování drog v důsledku onemocnění COVID-19

- <https://www.youtube.com/watch?v=kGe-baGIydE>

Zisk financí Tálibánu z produkce opia a obchodování s ním

- https://www.usip.org/sites/default/files/resources/taliban_opium_1.pdf

Jednotná úmluva OSN o omamných látkách

- https://www.unodc.org/documents/commissions/CND/Int_Drug_Control_Conventions/Ebook/The_International_Drug_Control_Conventions_E.pdf

Úmluva o psychotropních látkách

- https://www.unodc.org/pdf/convention_1971_en.pdf

Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami

- https://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání tří klíčových mezinárodních – OSN, NATO a EU.

Asociace pro mezinárodní otázky

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Kateřina Nováková

Autorka je spolupracovníkem Asociace pro mezinárodní otázky a členem přípravného týmu Pražského studentského summitu.

Autor: Kateřina Nováková

Imprimatur: Ondřej Běhan, Filip Šebok, Matěj Frouz, Marie Šmejkalová

Jazyková úprava: Tomáš Brabec, Sára Abboudová

Sazba: Stanislav Kamenický

Grafická úprava: Jaroslav Kopřiva

**Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro
potřeby XXVII. ročníku Pražského studentského summitu.**

© AMO 2021

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 813 460

e-mail: summit@amo.cz

IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz

Seznam použitých zdrojů

- ¹ UNODC. *Drug market trends: Cannabis, Opioids*. [online] 2021 [cit 2021-08-31] Dostupné z: https://www.unodc.org/res/wdr2021/field/WDR21_Booklet_3.pdf
- ² UNODC. *Regional Programme Overview*. [online] 2021 [cit 2021-08-31] Dostupné z: <https://www.unodc.org/rpanc/en/tests/overview.html>
- ³ BROOKINGS INSTITUTION. *No Easy Exit: Drugs and Counternarcotics Policies in Afghanistan* [online] 2016 [cit 2022-01-14] Dostupné z: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/FelbabBrown-Afghanistan-final.pdf>
- ⁴ IROZHLAS. Tálibán násilně zakročil proti drogově závislým lidem. Odváží je na nucenou rehabilitaci a odvykání [online] 24.10.2021 [cit 2022-02-15] Dostupné z: [Tálibán násilně zakročil proti drogově závislým lidem. Odváží je na nucenou rehabilitaci a odvykání | iROZHLAS - spolehlivé zprávy](#)
- ⁵ BBC. *Afghanistan: How much opium is produced and what's the Taliban's record?* [online] 2021 [cit 2022-01-14] Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-58308494>
- ⁶ UNODC. *World Drug Report 2020 - 3 Drug Supply*. [online] 2020 [cit 2021-08-5] Dostupné z: https://wdr.unodc.org/wdr2020/field/WDR20_Booklet_3.pdf
- ⁷ AMO. *Mezinárodní drogová problematika*. [online] 2018 [cit 2021-08-5] Dostupné z: https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/UNODC_drogy.pdf
- ⁸ GLOBAL INITIATIVE. *Black Sea: A rising tide of illicit business?* [online] 2020 [cit 2021-09-19] Dostupné z: <https://globalinitiative.net/analysis/black-sea-illicit-flows/>
- ⁹ UNODC. *Drug situation in Afghanistan 2021* [online] listopad 2021 [cit 2022-01-14] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Afghanistan/Afghanistan_brief_Nov_2021.pdf
- ¹⁰ UNODC. *Drug Money: the illicit proceeds of opiates trafficked on the Balkan route* [online] 2015, Vienna [cit 2021-08-5] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/IFF_report_2015_final_web.pdf str 18
- ¹¹ UNODC. *Afghan opiate trafficking along the Northern route* [online] 2018 [cit 2021-08-5] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/publications/NR_Report_21.06.18_low.pdf
- ¹² Zeithammerová. *Kontext užívání přírodního opia u klientů kontaktního centra Sahanim v Praze*. [online] 2008, Praha [cit 2021-08-5] Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/16549/BPTX_2007_1_11110_B01638_103471_o_50478.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- ¹³ B Groszek, Pach, M Kała. *Use of naloxone in acute poisoning with opiates in substance dependent persons* [online] 1997 [cit 2021-08-5] Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/9333894/>
- ¹⁴ UNODC. *Afghan opiate trafficking through the Southern route* [online] 2015 [cit 2021-08-5] Dostupné z: http://www.anf.gov.pk/library/surveys/Afghan_opiate_trafficking_southern_route_web.pdf
- ¹⁵ NZIP. *Opiáty*. [online] 2021 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/245-opiaty>
- ¹⁶ UNODC. *UNODC Reports Major, and Growing, Drug Abuse in Afghanistan* [online] 2021 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/press/releases/2010/June/unodc-reports-major-and-growing-drug-abuse-in-afghanistan.html>
- ¹⁷ FAROOQ, Syeda Ayesha. *Opium trade and the spread of HIV in the Golden Crescent* [online] 2017 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-017-0170-1>
- ¹⁸ UNAIDS. *Country - Afghanistan* [online] 2022 [cit 2022-01-14] Dostupné z: <https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/afghanistan>
- ¹⁹ UNAIDS. *Country - Afghanistan* [online] 2022 [cit 2022-01-14] Dostupné z: <https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/afghanistan>
- ²⁰ EASO. *Child labour and child trafficking - Afghanistan* [online] 2020 [cit 2021-08-5] Dostupné z: <https://easo.europa.eu/country-guidance-afghanistan-2020/2104-child-labour-and-child-trafficking>

- ²¹ ILO. *Training manual on child labour in Afghanistan*. [online] 2019 [cit 2021-08-30] Dostupné z: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/instructionalmaterial/wcms_667934.pdf
- ²² UNODC. *Afghanistan Opium Survey 2019*. [online] 2019 [cit 2021-08-30] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Afghanistan/20210217_report_with_cover_for_web_small.pdf
- ²³ UNODC. *Afghanistan Opium Survey 2019*. [online] 2019 [cit 2021-08-30] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Afghanistan/20210217_report_with_cover_for_web_small.pdf
- ²⁴ UNODC. *Drug situation in Afghanistan 2021* [online] listopad 2021 [cit 2022-01-14] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Afghanistan/Afghanistan_brief_Nov_2021.pdf
- ²⁵ UNODC. *Afghanistan Opium Survey 2019*. [online] 2019 [cit 2021-08-30] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Afghanistan/20210217_report_with_cover_for_web_small.pdf
- ²⁶ SUBSTITUČNÍ LÉČBA. Závislost na opiatách. [online] 2021 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.substitucni-lecba.cz/novinky/zavislost-na-opiatech-150>
- ²⁷ INTERPOL. *Drug trafficking*. [online] 2021 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.interpol.int/Crimes/Drug-trafficking>
- ²⁸ WORLDBANK. *Overview Afghanistan*. [online] 2021 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.worldbank.org/en/country/afghanistan/overview>
- ²⁹ BOUZKOVÁ, Michaela. *Sociální dopady opiatů v Afghánistánu*. [online] 2021 [cit 2021-08-30] Dostupné z: https://theses.cz/id/1dxtbx/Bouzkova_BP_Socialni_dopady_opiatu_v_Afghanistanu.pdf
- ³⁰ USIP. *How Opium Profits the Taliban*. [online] 2009 [cit 2021-08-30] Dostupné z: https://www.usip.org/sites/default/files/resources/taliban_opium_1.pdf
- ³¹ BBC NEWS. *Afghanistan: How much opium is produced and what's the Taliban's record?* [online] 2021 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-58308494>
- ³² VLÁDA ČR. *Mezinárodní spolupráce v oblasti protidrogové politiky*. [online] 2021 [cit 2021-08-5] Dostupné z: [Mezinárodní spolupráce v oblasti protidrogové politiky | Vláda ČR \(vlada.cz\)](https://www.vlada.cz/mezinarodni_spoluprace_v_oblasti_protidrogove_politiky)
- ³³ UNODC. *World Drug Report 2008*. [online] 2008 [cit 2021-08-25] Dostupné: https://www.unodc.org/documents/wdr/WDR2008/100years_drug_control_league.pdf
- ³⁴ UNODC. *World Drug Report 2021 - Executive Summary - Policy Implications*. [online] 2021 [cit 2021-09-19] Dostupné z: https://www.unodc.org/res/wdr2021/field/WDR21_Booklet_1.pdf
- ³⁵ UNODC. *World Drug Report 2021 - Executive Summary - Policy Implications*. [online] 2021 [cit 2021-09-19] Dostupné z: https://www.unodc.org/res/wdr2021/field/WDR21_Booklet_1.pdf
- ³⁶ UNITED NATIONS. *Subsidiary bodies of ECOSOC*. [online] 2021 [cit 2021-08-5] Dostupné z: <https://www.un.org/en/ecosoc/about/subsidiary.shtml>
- ³⁷ WNGOC. *The Commission on Narcotic Drugs*. [online] 2018 [cit 2021-08-5] Dostupné z: <http://vngoc.org/wp-content/uploads/2018/02/Guide-to-CND-2018.pdf>
- ³⁸ UNODC. *Regional Programme Overview*. [online] 2021 [cit 2021-08-31] Dostupné z: <https://www.unodc.org/rpanc/en/tests/overview.html>
- ³⁹ UNODC. *Annual Report 2019 - Regional Programme for Afghanistan and Neighbouring Countries* [online] 2021 [cit 2021-01-14] Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/rpanc/Publications/annual_reports/2019_RP_Report_EN.pdf
- ⁴⁰ UNODC. *The Regional Programme Team*. [online] 2021 [cit 2021-08-5] Dostupné z: <https://www.unodc.org/rpanc/en/the-rp-team/index.html>

⁴¹ ARIN-WCA. *Mission and Objectives* [online] 2021 [cit 2021-01-14] Dostupné z: <https://www.arin-wca.org/dXoubWliLmNlbnRlcis3aWNrZXQuZnJvbnRlbnQucGFnZS5Gcm9udGVuZFdlYlZpZXcxNjI3MTMzNjA-wNzYarin?18>

⁴² UNODC. *Asset Recovery Interagency Network West and Central Asia* [online] 2021 [cit 2021-01-14] Dostupné z: <https://www.unodc.org/rpanc/en/asset-recovery-interagency-network-of-west-and-central-asia-arin-wca.html>

⁴³ UNDP. *International Guidelines on Human Rights and Drug Policy*. [online] 2019 [cit 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.undp.org/publications/international-guidelines-human-rights-and-drug-policy>

⁴⁴ UNODC. *Training of Afghan Drug Treatment Professionals on the Treatment of Women with drug use disorders* [online] 2017 [cit 2021-08-31] Dostupné z: <https://www.unodc.org/rpanc/en/tests/training-of-afghan-drug-treatment-professionals-on-the-treatment-of-women-with-drug-use-disorders.html>

⁴⁵ BROOKINGS INSTITUTION. *No Easy Exit: Drugs and Counternarcotics Policies in Afghanistan* [online] 2016 [cit 2022-01-14] Dostupné z: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/FelbabBrown-Afghanistan-final.pdf>

⁴⁶ Transparency International. *CRIMJUST - Strengthening Criminal Justice Along Drug Trafficking Routes* [online] 2021 [cit 2021-09-19] Dostupné z: <https://www.transparency.org/en/projects/justlead-strengthening-criminal-justice-along-the-cocaine-route>